

SPRÁVA NÁRODNÉHO PARKU POLONINY

Záznam z 2. zasadnutia Rady Národného parku Poloniny (ďalej len „Rada NP“), ktoré sa uskutočnilo dňa 14. júna 2023 v Snine o 10.00 hod v reštaurácii U zubra, Pčolinská 1405/35 s nasledujúcim programom:

1. Otvorenie zasadnutia a privítanie členov Rady NP Poloniny
2. Kontrola uznesenia rady NP Poloniny č. 1 zo dňa 19.12.2022
3. Doplnenie členov Rady NP Poloniny
4. Výročná správa Správy NP Poloniny za rok 2022 a Plán hlavných úloh na rok 2023 (dostupné na www.nppoloniny.sopsr.sk) (Ing. Miroslav Buraľ)
5. Transformácia národných parkov – návrh zonácie NP Poloniny – prezentácia (Mgr. Zuzana Bartušová)
6. Príprava a realizácia projektov v NP Poloniny – prezentácia (Mgr. Miroslava Špitaliková, Ing. Daniela Galandová)
7. Rôzne, diskusia

Prítomní: podľa prezenčnej listiny

K bodu 1: Otvorenie zasadnutia a privítanie členov Rady NP Poloniny

Riaditeľ Správy NP Poloniny privítal prítomných členov Rady NP a odovzdal slovo predsedovi Rady NP Ing. Dušanovi Kolcunovi, ktorý v zmysle štatútu Rady NP vedie rokovanie Rady NP. Predseda Rady NP tiež privítal prítomných a požiadal tajomníčku Rady NP o informáciu, koľko členov Rady NP je prítomných a či je Rada NP uznášaniaschopná. Tajomníčka Rady informovala, že je prítomných 15 členov z celkového počtu 19, a teda v zmysle štatútu Rady NP, podľa ktorého je Rada NP uznášaniaschopná, ak je prítomná nadpolovičná väčšina jej členov, konštatovala, že Rada NP je uznášaniaschopná, a tým sa otvorilo zasadnutie.

Predseda Rady NP prečítal program stretnutia a informoval o zmene týkajúcej sa výmeny poradia bodov 5 a 6. Vyzval prítomných na podanie návrhov na zmenu alebo doplnenie programu. Návrhy na doplnenie programu o ďalšie body/úlohy neboli, program rokovania bol odsúhlasený hlasovaním (za – proti-zdržal sa: 14/0/0). Rokovanie bolo týmto oficiálne otvorené a pristúpilo sa k bodu 2.

K bodu 2: Kontrola uznesenia Rady NP Poloniny č. 1 zo dňa 19.12.2022

Predseda Rady NP prečítal jednotlivé body Uznesenia z 1. zasadnutia Rady NP. Vznikla diskusia ohľadom bodu č. 7: Rada NP na svojom 1. zasadnutí **odporúča** Správe NP Poloniny

zadat' vypracovanie architektonickej štúdie pre limity stavieb v území NP Poloniny a jeho ochranného pásma a pre prvky turistickej infraštruktúry.

K tomuto bodu podal bližšie vysvetlenie riaditeľ NP Poloniny. Správa Národného parku Poloniny so sídlom v Stakčine (ďalej len „Správa NP“) v prvej fáze rieši zadanie kontraktu pre etnológa a múzejníka Dr.h.c., PhDr. **Miroslava Sopoligu**, DrSc., ktorý je najvýznamnejším odborníkom v tejto oblasti na Slovensku. Zaoberá sa ľudovou architektúrou Rusínov a pripraví podklady čo je pôvodné a čo nie je pôvodné a tradičné v území v podobe štúdie. Predseda Rady NP vyslovil obavu zo strany starostov, že ak závery zo štúdie budú zavedené ako povinné limity pre stavby, bude to pre ľudí obmedzujúce a stavebné práce budú preto finančne náročnejšie. Riaditeľ NP vysvetlil, že architektonická štúdia by mala definovať jednotný architektonický štýl. Správa NP má skúsenosť, keďže posudzuje stavebnú činnosť v území a rekonštruuje svoje vlastné delimitované budovy, že architekti, ktorí projektujú ani nevedia aká je tu pôvodná architektúra, keďže ich to neučili v škole a v území navrhujú rôzne stavby kanadského, či aljašského typu, ktoré tu nie sú vhodné. Zámerom Správy NP je, aby vývoj v tejto oblasti nebol živelný, aby územie nestratilo z tohto hľadiska atraktivitu. Túto problematiku treba riešiť preventívne, aby nedošlo k vizuálnemu znehodnoteniu územia, tak ako sa to udialo už napr. v oblasti Tatier, kde sa s tým už nedá nič urobiť. Cieľom je budovanie nových budov (penzióny, a pod.), či rekonštrukcia starých v území v duchu regionálnych tradícií, ktoré sú typické pre tu žijúce etnikum Rusínov. Architektonická štúdia bude predstavovať návod a bude mať odporúčací charakter, a každá obec si potom bude môcť nepovinne podľa vlastného uváženia výsledky štúdie zapracovať do svojich územných plánov (alebo VZN). V území máme bojkovský typ kultúry od Novej Sedlice po Zvalu, ďalej na západ po Osadné zase lemkovský typ kultúry so svojimi prvkami architektúry. Cieľom nie je použiť pri stavbách a rekonštrukciách techniky z minulých storočí, ale zakomponovať do vzhľadu nových, či rekonštruovaných stavieb aspoň drobné prvky architektúry, napr. detaily na oknách, použitie druhu šindľa na streche – nie kanadský typ, ale umelý šindel, alebo vlnitý plech typu Jánošík, a pod. Ak bude architektonická štúdia hotová, Správa NP pozve Dr.h.c., PhDr. Miroslava Sopoligu, DrSc. odprezentovať jej výsledky členom Rady NP a plánuje tento dokument vydať aj v tlačenej podobe.

K bodu 3: Doplnenie členov Rady NP Poloniny

Riaditeľ na úvod požiadal členov Rady NP o spätnú väzbu prostredníctvom dotazníka, ktorý pripravila Správa NP Poloniny, a ktorý bude všetkým zaslaný elektronicky mailom. Dotazník sa týka spokojnosti s vybranými prezentovanými témami a možnosti navrhnúť témy podľa vlastného záujmu a výberu na najbližšie zasadnutie.

Riaditeľ informoval o zmenách v zložení členov Rady NP. Momentálny stav počtu členov Rady NP je 19, maximálny počet môže byť 21. Noví členovia dostanú menovací dekrét od ministra životného prostredia. Oproti pôvodnému zloženiu pribudli noví členovia: dvaja zástupcovia obhospodarovateľov pozemkov v NP - Ing. Robert Latta (LPUPS Zvala) a Ing. Juraj Koco (LPUPS Ruské), jeden zástupca územnej miestnej samosprávy – Ladislav Ladomirjak (Spoločenstvo obcí mikroregiónu Uličskej doliny - SOMUD), jeden zástupca územnej regionálnej samosprávy – JUDr. Ján Kocák (PSK) a zástupkyňa Klubu slovenských turistov – Želmíra Sekelová. Ďalšie zmeny sa týkajú personálnej výmeny na postoch zastupujúcich konkrétnu organizáciu – MŽP SR a Užanský národný park (Ukrajina) a keďže bola zrušená Horská záchranná služba Bukovské vrchy Zboj, jej zánikom zaniklo aj členstvo zástupcov v Rade NP.

K bodu 4: Výročná správa Správy NP Poloniny za rok 2022 a Plán hlavných úloh na rok 2023

Výročná správa Správy NP Poloniny bola všetkým členom Rady NP zaslaná e-mailom v predstihu pred zasadnutím Rady NP ako súčasť podkladov k rokovaniu Rady NP, rovnako Plán hlavných úloh na rok 2023. Tieto dva dokumenty sa tematicky prelínajú a nadväzujú na seba štruktúrou kapitol. Obsahujú prehľad činností, ktorými sa Správa NP zaoberá v zmysle štatútu organizácie a podrobný opis ich vyhodnotenia s uvedením financovania a špecifikácie ich vykonávania. Riaditeľ prešiel celý dokument Výročnej správy Správy NP Poloniny za rok 2022 podľa jednotlivých kapitol, každú z nich stručne vysvetlil a okomentoval.

Čo sa týka Plánu hlavných úloh (ďalej „PHÚ“) na rok 2023 bol schválený koncom roka 2022, jeho napĺňanie už v súčasnosti prebieha. Riaditeľ NP vyzval členov Rady NP, aby podali návrhy do Plánu hlavných úloh S – NP Poloniny v zmysle jej štatútu, ktoré môže následne Správa NP zakomponovať do PHÚ a riešiť nasledujúci rok 2024.

K bodu 5: Príprava a realizácia projektov v NP Poloniny – prezentácia

K tomuto bodu boli prezentované dve prezentácie dvoch pracovníčok Správy NP, ktoré budú zaslané všetkým členom Rady NP e-mailom.

Prvá prezentácia sa týkala prebiehajúcich projektov, jednak dobiehajúcich v spolupráci so Štátnou ochranou prírody SR, od ktorej sa Správa NP Poloniny osamostatnila v priebehu prebiehajúcich projektov, takže musia dobehnúť za zmenených podmienok. Ďalšie projekty Správa NP podala už ako samostatný právny subjekt a taktiež sa realizujú v súčasnosti. Poslednú kategóriu predstavujú plánované projekty na ďalšie obdobie, ktoré Správa NP podala v aktuálnych výzvach Interreg PL – SK, Interreg Central Europe a Interreg Europe, pričom sa čaká na vyhodnotenie výziev, resp. ich schválenie. Podrobnosti o jednotlivých projektoch sú uvedené v zaslanej prezentácii.

Druhá prezentácia ako súčasť bodu programu sa týkala Tourism Impact Model 4.0 a možnosti jeho využitia pre systémový rozvoj územia NP Poloniny, perspektív ďalšieho rozvoja územia, možnosti financovania rozvojových aktivít, zlepšenia spoločných verejných politík, vrátane rozšírenia spolupráce s akademickým sektorom (Prešovská univerzita v Prešove, Technická univerzita v Košiciach, Žilinská univerzita v Žiline). Podrobnosti k jednotlivým témam sú uvedené v zaslanej prezentácii.

K bodu 6: Transformácia národných parkov – návrh zonácie NP Poloniny – prezentácia

V rámci tohto bodu boli podané informácie o procese prípravy návrhu zonácie NP Poloniny a o prebiehajúcom procese prerokovania zaslaných písomných pripomienok k návrhu zonácie a ich vyhodnocovania. V prezentácii návrhu zonácie bolo vysvetlené prečo sa rieši zonácia, čo znamenajú jednotlivé zóny, podľa akých princípov bolo územie začlenené do jednotlivých zón, bol uvedený prehľad začlenenia pozemkov do jednotlivých zón podľa foriem vlastníctva, odhadovaná výška finančnej náhrady pre subjekty. Bolo objasnené na základe čoho boli stanovené ciele ochrany NP a ekologicko-funkčné priestory, a podaná informácia o možnosti kompenzácie výpadku daní za lesy osobitného určenia pre obce prostredníctvom dotácie z Environmentálneho fondu. Správa NP Poloniny priebežne upravuje obe dokumentácie ochrany prírody (aj návrh zonácie, aj návrh programu starostlivosti) a zohľadňuje pripomienky zaslané písomne, či viaceré konštruktívne podnety prezentované na rokovaní so zástupcami obcí, a to

v spolupráci s odbornou aj laickou verejnou na základe diskusií a rokovaní, v súlade s platnou legislatívou, s dôrazom na minimalizáciu sociálno-ekonomických dopadov v oblasti zamestnanosti a podporou vhodných foriem cestovného ruchu v NP Poloniny a jeho okolia.

Takto upravený projekt ochrany bude zverejnený na webovom sídle Správy NP Poloniny po ukončení procesu prerokovania so všetkými záujmovými skupinami a vyhodnotení všetkých pripomienok.

Ladislav Lodomirjak (starosta obce Zboj):

Nie je známy výsledok zo stretnutí, čo bolo, alebo nebolo možné zapracovať do úprav dokumentov na základe pripomienok a požiadaviek pripomienkujúcich subjektov v procese prerokovania a aké zmeny sa v nich nakoniec uskutočnili. Ak zostali dokumenty rovnaké, tak postoj zostáva nezmenený, tak ako bolo uvedené v písomných pripomienkach jednotlivých subjektov k podanému návrhu. Ak sa návrhy dokumentov upravovali nedá sa k nim vyjadriť, keďže nie je známe v akom znení sú po úpravách.

Ing. Juraj Koco (LPUPS Ruské):

Je potrebné si spoločne sadnúť a diskutovať o návrhu zonácie, určite nedôjdeme hneď k záveru. Nejde len o zonáciu a navrhované zóny, život v kraji zásadne ovplyvňuje aj sústava Natura 2000, keďže s územím NP sa prekrýva územie európskeho významu (ÚEV) a chránené vtáčie územie (CHVÚ).

Zonácia má priniesť do územia nové usporiadanie fungovania a vzťahov v území, prečo bol teda na území neštátnych vlastníkov zachovaný status quo? Nerozumie prečo je poľnohospodárska pôda v 3. stupni ochrany, súkromní vlastníci tým stratili kontrolu nad svojim majetkom. Neštátni vlastníci nie sú proti ochrane prírody na štátnych pozemkoch, akceptujú to. Očakávali, že zonácia sa bude týkať iba štátnych pozemkov, nie súkromných, územie NP sa malo vymedzovať úplne odznova. V programe starostlivosti je naformulované, že je potrebné sa starať o lúčne biotopy výrubom náletových drevín a následným kosením. V tejto súvislosti má LPUPS Ruské skúsenosť, že požiadali úrad o súhlas na výrub drevín na TTP, teda bývalej poľnohospodárskej pôde. Okresný úrad životného prostredia ich upozornil, že územie je v sústave Natura 2000 (ÚEV Bukovské vrchy a CHVÚ Bukovské vrchy), vyžiadali od nich doložiť súhlas vlastníka. So všetkými má LPUPS uzatvorenú nájomnú zmluvu, kde je v článku 9 uvedené, že vlastník súhlasí s výrubom drevín na TTP, pričom mu táto povinnosť navyše vyplýva z iného zákona, ktorý stanovuje, že pozemok má byť udržiavaný v súlade so stavom katastra. Ako je teda možné, že sú zákony v rozpore? Súkromné pozemky sú z toho dôvodu znehodnotené. Nemôžu ich predať, pretože sú zaťažené ochranou prírody. Preto žiadal LPUPS Ruské Okresný úrad Prešov o doloženie súhlasu, ktorý oprávnil štát zaradiť ich pozemky, teda pozemky neštátnych vlastníkov do sústavy Natura 2000. Taký súhlas mu nikto nedoložil, tak ho žiada znovu teraz od štátu. Rovnaké pozemky pritom mala zámer v nedávnej minulosti zaradiť ŠOP SR do projektu a zrealizovať tu výrub a kosenie, no keď to isté navrhuje LPUPS Ruské tak to nejde. Takýto stav predstavuje obmedzovanie vlastníckych práv, pretože LPUPS prichádza o dotácie z PPA. Je to t'archa pre pozemky, ktoré sa stávajú nepredajné. Dostávajú sa tak do patovej situácie, že záujem o kúpu ich pozemkov sa zužuje len na ochranu prírody, ktorá ich ale kúpi za podmienok, ktoré nestanoví vlastníka, ale kúpi ich za cenu, ktorú stanoví štát. Navrhovaný tretí stupeň ochrany ich obmedzuje pri údržbe lesných ciest, ktorá sa nezaobíde bez terénnych úprav, taktiež komplikuje budovanie nových lesných ciest, ktoré potrebujú v území pre realizáciu prírode blízkeho obhospodarovania lesa, na čo je potrebná pomerne hustá terciárna lesná sieť dočasných približovacích ciest. Majú negatívne skúsenosti z minulosti, kedy boli napadnutí podnetmi zo strany mimovládnych organizácií. Ústava

zaručuje nedotknuteľnosť súkromného majetku, tretí stupeň ochrany pre neštátnych vlastníkov predstavuje množstvo úskalí, ktoré im zbytočne komplikujú hospodárenie, preto ho nechcú na svojich pozemkoch. Rovnako existuje nesúlad existujúceho rozhodnutia Okresného úradu životného prostredia Košice - vidiek, č. ŽP-577/1991 -Mi zo dňa 17.1.1992, v ktorom boli stanovené záväzné podmienky pre spôsob hospodárskeho využitia v pásmach hygienickej ochrany VN Starina s aktuálnym zákonom o vodách a zákonom OPaK, nikoho to netrápi. Riadime sa paradoxne niečím, čo nie je v tomto štáte platné. Už v r. 1997 bol vyhlásený NP Poloniny bez súhlasu súkromných vlastníkov nariadením vlády.

Ing. Koco navrhol, aby Rada NP hlasovala a odporučila iniciovať riešenie zmeny legislatívneho procesu spôsobu vyhlasovania národných parkov a ich ochranného pásma vrátane zón a stupňov ich ochrany namiesto nariadením Vlády SR schválením v Národnej rade SR. O tomto návrhu prebehlo v závere zasadnutia hlasovanie.

Viliam Bartuš (LZ VLK Východné Karpaty):

Problém s výrubmi drevín existuje aj mimo chránených území, pretože zákony nerátali tým, že na ornej pôde bola zanedbaná starostlivosť a vyskytujú sa tu veľakrát vzrástle 50 ročné stromy, takže ten pozemok je reálne charakterom už les a nie lúka.

Ing. Juraj Koco:

Keby sa dôsledne hospodáril, keď Ruské vyst'ahovali, tak k tomu procesu nemuselo dôjsť. Je kritický aj do vlastných radov, nikto stav pozemkov v minulosti nekontroloval. V súčasnosti však chce dať pozemky do súladu, aby krajina vyzerala pekne. Nech je les lesom a lúka lúkou podľa stavu katastra.

Doc. RNDr. Marián Janiga, CSc. (VÚVB Žilinská univerzita)

Je veľmi dobré, že národné parky majú právnu subjektivitu a štatutár má sídlo v regióne. Takto môže Správa NP priniesť do regiónu viac financií, napr. prostredníctvom projektov. Ocenil nápad prípravy architektonickej štúdie, ktorá by mala definovať jednotný tradičný architektonický štýl v regióne, tak ako je to napr. v Tirolsku, kde dbajú na zachovanie tradičnej architektúry ako súčasť dedičstva po predkoch. Uviedol odstrašujúci príklad z tatranských obcí, kde sa situácia, čo sa týka architektonického štýlu vymkla spod kontroly. Rôzni ľudia pochádzajúci z oblastí mimo regiónu tu stavajú domy v rôznom architektonickom štýle – rozmanité materiály, prvky, vežičky, atď., čo sa prejavuje negatívne na atraktivite obcí.

Vyzdvihol aj prínos zriadenia Rady NP, ktorá napriek tomu, že má obmedzenú funkčnosť vyplývajúcu zo štatútu tým, že má odporúčací charakter, má veľký význam. Jej zmysel spočíva v tom, že sa na zasadnutiach diskutuje, vymieňajú sa názory a riaditeľstvo NP je oboznámené s tým, aké problémy má a rieši región.

Význam národných parkov vníma najmä vo vzťahu k vode, ktorej je čoraz menej v dôsledku globálnej klimatickej zmeny. Ochrana prírody prispieva k zvyšovaniu retenčného potenciálu krajiny, v čom spočíva jeden z jej najväčších prínosov.

Vysvetlil prínos a dôvody plánovaného projektu: „Prevencia pred rozšírením ochorenia thelaziózy pre zachovanie populácie zubra európskeho na slovensko-poľskom pohraničí“ a podrobne opísal aktivity, ktoré sa budú v rámci projektu vykonávať.

Ing. Mária Bobriková (starostka obce Topoľa):

Kompenzačný mechanizmus náhrady výpadku podielových daní za lesy osobitného určenia pre obce cez projekty prostredníctvom dotačnej schémy z Environmentálneho fondu je

nevyhovujúci a obzvlášť problematický pre malé obce. Pre obce, ktorých sa to týka príprava projektov pre výzvu Envirofonde predstavuje administratívnu záťaž, na ktorú nemajú personálne ani finančné kapacity, navyše s neistým výsledkom, keďže projekty, či oprávnenosť výdavkov im nemusia byť schválené. Na prevádzku a riešenie rozvoja obce potrebujú stály a predvídateľný príjem. To je názor aj prítomných starostov obcí Ulič a Zboj a všeobecne názor všetkých starostov dotknutých obcí, čo vyplýva aj zo záverov vyhodnotenia pripomienok návrhu zonácie zo strany obcí.

V závere Rada NP diskutovala o tom, či k problematike návrhu zonácie Rada NP zasadne ešte raz na samostatnom mimoriadnom zasadnutí, alebo formou „per rollam“ a výsledkom bude stanovisko Rady NP, alebo sa k tejto problematike vyjadrí prostredníctvom uznesenia k danému bodu 2. zasadnutia.

Rada NP sa zhodla, že k problematike zonácie sa vyjadrí prostredníctvom uznesenia k danému bodu 2. zasadnutia Rady NP, ku ktorému prebehlo v závere zasadnutia hlasovanie.

K bodu 7: Rôzne, diskusia

Námietky/návrhy členov a závery:

Ing. Zuzana Vikrutová (Bestry, s. r. o.):

- Téma Poloniny trail: je nedostatočná, alebo oneskorená komunikácia medzi inštitúciami a súkromnými vlastníkami. Spoločnosť Bestry, s. r. o. sa „dozvedela“ pred štyrmi rokmi z verejne prezentovaných materiálov Prešovského samosprávneho kraja (PSK), že im má ísť cez 10 km územia v súkromnom vlastníctve cyklotrasa. Doteraz nedostali v tejto veci žiadne podklady. Spolupráca v území nemôže fungovať tak, že sú vlastníci prizvaní do projektov na konci oznámením že toto tu bude.
- Cca 350 ha ich pozemkov im štát zaradil do chráneného územia Prírodná rezervácia Vihorlatský prales a dodnes so štátom po štyroch rokoch nemajú doriešené náhrady. Nič, čo bolo sľúbené neplatí. Preto znova apelujú, aby Ministerstvo životného prostredia SR (MŽP) definitívne vyriešilo tento nedoriešený problém v spolupráci s Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (MPRV).
- Bestry s. r. o. má záujem hospodáriť prírode blízkym spôsobom obhospodarovania (približovanie dreva koňmi) a rozvíjať mäkké formy turizmu (hipoturistika). Majú zámer zriadiť v na svojich súkromných pozemkoch prístrešok pre ustajnenie koní. V minulosti sa stretli s negatívnym postojom Správy NP, ktorý ich v tejto aktivite odradil.
- Bestry s. r. o. má v okrese 3 lesné celky, na ktorých vykonávajú činnosť v zmysle troch programov starostlivosti o les (PSoL), všetky sú napadnuté na súde ochranármi, a teda nemôžu momentálne ani ťažiť, ani poberať finančné náhrady. To je pre spoločnosť likvidačné.

Ing. Daniela Galandová (Správa NP Poloniny):

- Rovnako sa aj Správe NP dostala do obdobnej situácie ohľadom nedostatočnej komunikácie vo veci návrhu, resp. aktualizácie modelu cyklostratégie v území. Na konferencii ktorú organizoval PSK bolo prezentované, že tento model bol vypracovaný participatívne a Správa NP, ktorej územia sa stratégia týka nebola dodnes prizvaná.

Ing. Dušan Kolcun (starosta obce Stakčín):

- Rovnako Obci Stakčín boli doručené výkresy ďalšej etapy Poloniny trail, pričom výkresy sú hotové, projektant zaplatený a nepredchádzala tomu žiadna debata ohľadom línie trasy. Ak trasa, ako v prípade Bestry, s. r. o. je vedená súkromnými pozemkami, mali by všetci, čo plánujú projekty v území, rovnako aj Správa NP v budúcnosti v prípade svojich projektov, získať najprv predbežný súhlas, a až na jeho základe pripravovať projektovú dokumentáciu. Tak môžeme predísť problémom, keď sa projekt zabrzdí, kvôli problémom nesúhlasu zo strany vlastníkov/užívateľov ako v prípade úseku Poloniny trail na trase Snina – Stakčín, ktorý v súčasnosti stojí.

Viliam Bartuš (LZ VLK Východné Karpaty):

- Reakcia ku PSoL na LHC Snina - konanie je prerušené bez toho, že by bol úrad nútený konanie prerušiť. Krajský lesný úrad vylúčil združenie VLK zo správneho konania a súd rozhodol, že VLK je účastníkom konania. Úrad nato podal kasačnú sťažnosť a prerušil konanie, pričom čaká kým súd rozhodne. Keďže je právoplatne rozhodnuté, že VLK je účastník konania, Krajský lesný úrad môže pokračovať v konaní, ukončiť ho a rozhodnúť o PSoL. Ale úrad namiesto toho čaká na výsledok kasačnej sťažnosti, či bude alebo nebude združenie VLK účastníkom konania.

Ing. Miroslav Buraľ (riaditeľ Správy NP Poloniny)

- Správa NP je prístupná debate a hľadaniu spoločných riešení. Projekty pripravuje, navrhuje a realizuje len na štátnych pozemkoch v správe Správy NP, na súkromných potrebujeme súhlas, ktorý Správa NP rieši vopred. Čo sa týka problému s náhradami v súvislosti s lokalitou svetového prírodného dedičstva Unesco problémom je dohoda medzi MŽP a MPRV. Na riešenie tohto problému bude zo svojej pozície urgovať vo vzťahu ku MŽP. Čo sa týka problematiky Poloniny trail, nie je korektné o tejto veci debatovať, keďže nie sú prítomní zástupcovia PSK.

Ján Holinka (starosta obce Ulič):

- Akútny a neriešený problém je zásobovanie obyvateľov Uličskej doliny palivovým drevom. Dodávky od Správy NP Poloniny boli dodané najmä do obcí Ublianskej doliny, do Uliča minimum, napriek tomu, že boli obcou vypracované zoznamy. Správa NP Poloniny s obcou Ulič nedostatočne komunikuje už od začiatku svojej samostatnosti. V prípade Poloniny trail je chvályhodné, že sa v území realizuje táto obrovská investícia, aj napriek problémom, ktoré priebežne vznikajú a riešia sa, jedným z nich je neskolaudovaný úsek do Ruského sedla. Problémy sa nedajú vyriešiť, keď sa nestretávame, a ťažko sa participuje, keď namiesto spolupráce niektoré organizácie robia voči ostatným kontraproduktívne kroky, akým je zrušenie platnosti PSoL LC Lesy na LHC Starina, a teda skomplikovanie hospodárenia ôsmym urbáriátom .

Ing. Miroslav Buraľ (riaditeľ Správy NP Poloniny):

- Palivové drevo dodáva Správa NP prednostne do domácností obcí, v ktorých katastri sa nachádzajú štátne lesné pozemky, ktoré Správa NP Poloniny prebrala do správy od 1.4.2022. V Uličskej doline sú to najmä obce Nová Sedlica, Zboj, Uličské Krivé. Zoznamy záujemcov sú dlhé, keďže je pre ľudí lákavá cena, ktorá je nižšia oproti konkurencii. Správa NP vedie poradovník a žiadosti priebežne vybavuje. V k. ú. Ulič

spravuje Správa NP iba cca 70 ha lesných pozemkov s celkových cca 1700 ha. S takou výmerou logicky nedokáže zabezpečiť palivové drevo priamo v k. ú. Ulič. Drevo je možné pre obec Ulič dodať, ale zo skladu v Stakčíne. Problémom je však jeho finančne nákladná doprava zo Stakčina do Uliča, čo ho výrazne predraží, a tak nie je o neho zo strany obyvateľov Uliča záujem. Je potrebné zvolať stretnutie všetkých obhospodarovateľov lesov v k. ú. Ulič, hlavne s podnikom Lesy SR, š. p., OZ Ulič, ktorý majú v k. ú. Ulič najväčšiu rozlohu lesov a dohodnúť, ktorý podnik môže koľko palivového dreva dodať do obce Ulič. Lesy SR, š. p. OZ Ulič dodávky palivového dreva do obce Ulič zakázal, Správa NP nemá na nich dosah a nevie to ovplyvniť. Iné obce takýto problém nemajú, Správa NP Poloniny začala dodávať palivové drevo zo skladu v Stakčíne už aj do obcí, v ktorých k. ú. nemá v súčasnosti pozemky.

Ján Holinka (starosta obce Ulič):

- Lesy SR, š. p. dodáva palivové drevo do obce Ulič už dva mesiace, ako starosta obce to riešil s generálnym riaditeľom Lesy SR, š. p. v Banskej Bystrici, ktorý povolil pre OZ Ulič v tejto veci výnimku.

Ing. Róbert Latta (LPUPS Zvala):

- Výsledok rozsudku súdu a zrušenie platnosti PSoL LC Lesy na LHC Starina je v praxi kontraproduktívne a nerozumie ako to pomôže ochrane prírody. Aký je toho zmysel? Zrušená PSoL predstavuje pre hospodáriace subjekty ďalšie veľké problémy. Platný PSoL je jednou z podmienok získania priamej podpory na plochy v územiach európskeho významu (ÚEV v 3. a 4. stupni ochrany) a v chránených vtáčích územiach za vykonávanie lesnícko environmentálnych a klimatických záväzkov a predstavuje formu náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania, o ktorú v dôsledku neplatnej PSoL pravdepodobne prídu. Na financie z podaných žiadostí o priame platby od PPA za územia v sústave Natura 2000 sú naviazané ďalšie pripravované projekty urbáriátov, ktoré sa v dôsledku tejto situácie nebudú môcť realizovať, keďže získané financie plánovali použiť ako zdroj ich spolufinancovania. PSoL je zrušená v takmer polovici platnosti a nemôžu ju uplatniť, vďaka získaným financiám z priamych platieb mohli urbáriáty menej ťažiť, za súčasného stavu budú nútení naopak ťažiť viac, čo ochrane prírody nepomôže a spôsobí ujmu neštátnym, ale aj štátnym subjektom
- Ing. Latta upozornil na škody, ktoré spôsobuje zubor hrivnatý, najmä na mladých porastoch jedle bielej a javora. Ide o dreviny, ktoré v rámci uplatňovania prírode blízkeho obhospodarovania majú mať v porastoch svoje cieľové zastúpenie, no zubor to znemožňuje. Populácia zubra je v území v neúnosnom počte, čo majú zachytené aj na fotopasciach (2-3 čriedy o počte 30 – 40 kusov). Škody na porastoch spôsobuje aj raticová zver, to riešia zabezpečením jej prikrmovania senom za účelom zníženia potravného tlaku zveri na hospodársky les. Keďže zubor a raticová zver sú potravní konkurenti, zubor zožerie seno v krmelcoch, a tak sa aj vysoká zver presunie do lesných porastov a spôsobuje ďalšie škody, najmä na jedli a cenných listnáčoch. Situácia je neúnosná, je potrebné ju riešiť.

Ing. Miroslav Bural' (riaditeľ Správy NP Poloniny):

- Problematika škôd spôsobených zubrom na drevinách alebo lesných porastoch ako určeným chráneným živočíchom a náhrad škody je v súčasnosti riešená v ustanoveniach zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny (ďalej len „OPaK“) (§ 97 – 102), treba si o náhradu škody požiadať.

Ing. Róbert Latta (LPUPS Zvala):

- Škody vznikajú postupne a sú roztrúsené, ťažko sa dokazuje, že ich spôsobil práve zubor, ich administrácia je ťažkopádna, keď sa porátajú dohromady za všetky roky, až tak sa prejavia vo výraznej miere.
- Ing. Latta v zmysle štatútu Rady NP a jej poradnej a iniciačnej funkcie ako člen Rady NP navrhol zapracovať na informačné tabule v území NP Poloniny informácie okrem anglického a poľského aj v rusínskom jazyku. O tomto návrhu prebehlo v závere zasadnutia hlasovanie.

Ing. Juraj Koco (LPUPS Ruské)

- Čo sa týka cyklotrasy Poloniny trail upozornil na zásadný fakt, že cyklotrasa bola navrhnutá a realizuje sa v území, ktoré je dlhodobo obhospodarované urbáriami na rozsiahlej ploche. V tomto projekte sa od začiatku nedostatočne komunikuje, keďže na stretnutí s PSK boli informovaní, že nebudú môcť jazdiť s nákladnými autami po vybudovanej cyklotrase. Trasa cyklotrasy kopíruje účelovú lesnú komunikáciu, ktorá je jediná ktorou môžu tu hospodáriace urbáriaty vyviezť von z územia vyťažené drevo, alebo balíky sena z pokosených lúk. Problém predstavuje aj neskolaudovaný úsek zrekonštruovanej cesty do Ruského sedla. Vyjadril obavy, že bude urbáriatom zakázané vozit' drevo a seno po zrekonštruovanej ceste. Vyzval LZ VLK, aby stiahol rozsudok na zrušenie PSoL LC Lesy na LHC Starina.

Ing. Zuzana Vikrutová (Bestry, s. r. o.):

- Tiež pravdepodobne prídu o priame platby za Natura 2000 (cca 100 000 Eur) kvôli neplatnému PSoL, firma potrebuje a ráta v rozpočte s financiami potrebnými na zaplatenie dane z nehnuteľnosti, dane z príjmu, miezd zamestnancom, pre firmu je to až likvidačné. Nerozumie, prečo k tomu došlo?

Viliam Bartuš (LZ VLK Východné Karpaty):

- V prípade dôvodu zrušenia platnosti PSoL LC Lesy na LHC Starina, na tento problém LZ VLK upozornilo už v r. 2020, chybu urobil a zodpovednosť za to nesie Okresný úrad Prešov, pozemkový a lesný odbor, ktorý nedodrжал ustanovenia zákona, o čom rozhodol v rozsudku súd. Je to komplikované to jednoducho a v skratke vysvetliť, všetko je komplexne vysvetlené v stanoviskách LZ VLK a rozsudku, odporúča prečítať si. Zmyslom súdneho procesu bolo aby sa v rámci celého Slovenska dosiahlo to, aby súčasťou procesu tvorby PSoL v chránených územiach bolo vždy aj posudzovanie vplyvov na životné prostredie (EIA), čím sa stane tento proces transparentnejší a lesné hospodárenie bude dôkladnejšie posudzované z hľadiska ochrany prírody. Rozsudok je právoplatný a nedá sa stiahnuť. Jedinú možnosť zmeniť to teraz predstavuje kasačná sťažnosť, ktorú pripravuje protistrana.

Na záver stretnutia prítomní členovia Rady NP spoločne sformulovali znenie jednotlivých bodov uznesenia, ku každému z nich prebehlo hlasovanie. Tejto časti za zúčastnilo už iba 11 členov Rady NP, 5 členov Rady NP už nebolo prítomných. Rada NP bola aj napriek ich neprítomnosti uznášania schopná, keďže stále bola prítomná nadpolovičná väčšina jej členov.

Prítomní na hlasovaní: Ladislav Ladamirjak, Ing. Juraj Koco, Dušan Kolcun, Ing. Zuzana Burdová, Viliam Bartuš, Ing. Róbert Latta, Doc. RNDr. Marián Janiga, CSc., Ján Holinka, Mgr. Michaela Zdražilová, Ing. Mária Bobriková, Ing. Miroslav Bural' (bez hlasovacieho práva podľa štatútu Rady NP).

U Z N E S E N I E z 2. zasadnutia Rady NP

(1) Rada NP na svojom 2. zasadnutí **berie na vedomie Výročnú správu Správy NP Poloniny za rok 2022.**

(2) Rada NP sa na svojom 2. zasadnutí **uzniesla a odporúča Správe NP Poloniny zapracovať** pri modernizácii turistickej infraštruktúry v réžii Správy NP Poloniny na informačné tabule v území NP Poloniny informácie okrem anglického a poľského aj v rusínskom jazyku.

(Prijaté hlasovaním za – proti-zdržal sa: 10/0/0)

(3) Rada NP na svojom 2. zasadnutí **konštatuje, že systém kompenzácií výpadkov z daní z nehnuteľností obciam za lesy osobitného určenia v národnom parku cez projekty prostredníctvom dotačnej schémy z Environmentálneho fondu pre Oblasť: Ochrana a starostlivosť o životné prostredie na území národných parkov (NP) je pre obce nevhodný. Rada NP odporúča Správe NP Poloniny iniciovať riešenie zmeny mechanizmu kompenzácií na rezortnej úrovni tak, aby daň za lesy osobitného určenia bola riešená prostredníctvom priamych platieb, tak ako doteraz za hospodárske lesy, pretože na prevádzku a riešenie rozvoja obce potrebujú stály a predvídateľný príjem.**

(Prijaté hlasovaním za – proti-zdržal sa: 10/0/0)

(4) Rada NP na svojom 2. zasadnutí **navrhuje, aby všetky plánované rozvojové aktivity a činnosti na území NP Poloniny** boli riešené participatívne a **vopred** predrokované s vlastníckmi pozemkov počas ich prípravy pred povolovacími procesmi.

(Prijaté hlasovaním za – proti-zdržal sa: 10/0/0)

(5) Rada NP na svojom 2. zasadnutí **odporúča iniciovať riešenie zmeny legislatívneho procesu spôsobu vyhlasovania národných parkov** a ich ochranného pásma vrátane zón a stupňov ich ochrany namiesto nariadením Vlády SR schválením v Národnej rade SR.

(Prijaté hlasovaním za – proti-zdržal sa: 7/0/3)

- (6) Rada NP na svojom 2. zasadnutí odporúča **zastaviť prebiehajúci proces návrhu zonácie NP a zabezpečiť účasť všetkých dotknutých subjektov pri príprave nového návrhu projektu ochrany a programu starostlivosti**. Túto informáciu žiada postúpiť ministerstvu životného prostredia ako obstarávateľovi vypracovanej dokumentácie ochrany prírody a krajiny.
(Prijaté hlasovaním za – proti-zdržal sa: 8/0/2)

Zapísala: Mgr. Zuzana Bartušová, tajomníčka Rady NP Poloniny

Prílohy:

1. Aktualizovaný menný zoznam členov Rady NP Poloniny ku dňu 14.6.2023 s kontaktnými údajmi (e- mail, telefón).
2. Prezenčná listina zo stretnutia zo dňa 14.6.2023.

Príloha č.1: Zoznam členov rady NP Poloniny (ku dňu 14.6.2023)

Por. č.	Meno, Priezvisko, titul	Organizácia	e-mail	telefón
1.	Želmíra Sekelová	Klub slovenských turistov		
2.	Dušan Kolcun, Ing.	Obec Stakčín, starosta		
3.	Mária Bobriková, Ing.	Obec Topoľa, starostka		
4.	Ján Holinka	Obec Ulič, starosta		
5.	Michaela Zdražilová, Mgr.	OOCR Horný Zemplín		
6.	Zuzana Virkutová, Ing.	BESTRY s.r.o. Bratislava, konateľka		
7.	Dušan Drančák	Lesopohospodárske urbárske pozemkové spoločenstvo Starina, predseda		
8.	Marián Janiga, Doc. RNDr., CSc	Výskumný ústav vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity Tatranská Javorina		
9.	Ľuboš Halada, RNDr., CSc	Ústav krajinnej ekológie SAV Bratislava		
10.	Viliám Bartuš	Lesoochranárske zoskupenie VLK Východné Karpaty		
11.	Zuzana Burdová, Ing.	AEVIS nezisková organizácia Snina		
12.	Miroslav Buraľ, Ing.	Riaditeľ Správy NP Poloniny so sídlom v Stakčíne		

13.	Ryszard Predki, Dr.	Bieščadský národný park (Poľsko), riaditeľ
14.	Yaroslav Shukal	Užanský národný park (Ukrajina), riaditeľ
15.	Mária Surovcová, Mgr., PhD	Ministerstvo životného prostredia SR
16.	Róbert Latta, Ing.	Lesopriľnohospodárske urbárske spoločnosť – pozemkové spoločenstvo Zvala, predseda
17.	Juraj Koco, Ing.	Lesopriľnohospodárske urbárske spoločnosť – pozemkové spoločenstvo Ruské, predseda
18.	Ján Kocák JUDr.	Prešovský samosprávny kraj, Odbor projektového riadenia, vedúci odboru
19.	Ladislav Ladomirjak	Spoločenstvo obci mikroregiónu Uličskej doliny, predseda

PREZENČNÁ LISTINA

Príloha č. 2

2. zasadnutie Rady Národného parku Poloniny

miesto konania:

Snina

dátum konania:

14.06.2023

č.	Priezvisko a meno	Organizácia	podpis	Telefónne číslo a e-mail
1.	PhDr. Drančák Dušan	LPIRS STAZINA		
2.	LABISLAV LADOMIRZAK	BOMUD		
3.	Ing. KOPE Juraj	LPIRS RUSKÉ		
4.	ŽELMIRA SEKLEZOVÁ	KST		
5.	DUŠAN KOZCUN	OBEC STAKČÍN		
6.	ZUZANA VIKENTOVA	BESTRY, s.r.o.		
7.	ZUZANA BURDOVÁ	AEVIS N.O.		
8.	VILIAM BARTUŠ	VLK V.K.		
9.	RÓBERT LAPTA	LPIRS PS RVALA		

PREZENČNÁ LISTINA

2. zasadnutie Rady Národného parku Poloniny

miesto konania:

Snina

dátum konania:

14.06.2023

10.	Ing. Daniela Galandová	Správa NP Poloniny		
11.	Ing. Miroslav Burač	Správa NP Poloniny		
12.	MARIAN JANIGA	VÚBÚ I ŽILINSKÁ UNIVERZITA		
13.	JÁN KOLÍK	OBEC VLIČ		
14.	MICHALA ŽDRAŽILOVÁ	OBEC HORNÝ ŽEMČÍN		
15.	MÁRIA BOBRIKOVÁ	OBEC TOTOLČ		
16.	Yaroslav SHUKAL	Uzhanski národný prírodný park		
17.				
18.				
19.				
20.				